

Udstillingsnetværksmøde

Mandag den 18. september 2023, kl. 10.00-15.00

Digitalt eller analogt – udfordringer og løsninger

Danmarks Jernbanemuseum, Dannebrogsgade 24, 5000 Odense C

Oplæg

FLUGT og audioguides som historiefortællere

v/ Stina Trolldoft Andresen, Vardemuseerne

Spørgsmål:

Overvejelser omkring fortællingernes længde?

- Sammenlignet med fortællingerne på Tirpitz, er de gået op i tid på Flugt, fordi de personlige historier ellers bliver sværere at fortælle
- → I audiosystemet på Flugt, kan man ikke se, om folk hører hele historien, men erfaringen er, at de hører de fleste historier

Om udstillingen *Flygtninge til alle tider*

Er det et bevidst valg, at der er så få genstande?

- Både og. Der er ikke ret mange genstande fra nyere tids flygtninge, og dem der er, har de ikke ønsket at komme af med, men det er samtidig et bevidst valg, at det er de personlige historier, der er i centrum – og det er svært at knytte udstillingens historier med genstande

De valgte audioguides holdbarhed

- Guide ID systemet kan godt overføres til et andet system, men der er ikke som sådan en plan B
- Man kan godt forny det. På Tirpitz kan museet selv gøre det, men det er lidt sværere på Flugt
- Guide ID (systemet på Tirpitz) får umiddelbart de bedste anbefalinger af museet
- Tonwelt (systemet på Flugt) virker rigtig godt og systemet kan mere end Guide ID – det er bare meget sværere at bruge for museet

Hvorfor vælge et nyt system på Flugt?

- Fordi Guide ID kun kan lave ét lydspor, og der var brug for at kunne lave tre
- Lydvandringen kunne ikke teknisk understøttes af Guide ID, så museet var nødt til at vælge noget andet

Spørgsmål til produktionens kompleksitet og omkostningen ved brug af skuespillere

- Der blev lavet mange tests for at fange eventuelle problemer, men der er nogle fortællinger, som museet gerne ville have lavet om

- Eksempel: Det er den samme historiefortæller, der har lavet alle fortællinger til lydvandringen. Stina beskriver ham som værende meget humoristisk i sine fortællinger. En af historierne handler om en dansk vagt og en tysk kvindelig flygtning, og på et tidspunkt i historien fløjter han en melodi til hende. Her valgte fortælleren Yesterday (Beatles), hvilket er faktisk forkert, da sangen først er indspillet i 1965. Museet har fået mange tilbagemeldinger på præcis denne fejl, og det er ikke så nemt at lave om, og ikke noget de selv kan gøre. De er dog i gang med processen i skrivende stund.
- Et kommende projekt: Bruge en gammel barak til endnu mere tysk flygtningehistorie

Spørgsmål til, hvordan audioguides kan karakteriseres som et inkluderende medie (jf. oplæg)?

Spørgsmålsstilleren opfatter selv mediet som relativt ekskluderende, da det ikke giver plads til et socialt museumsbesøg og muligheden for at dele tanker undervejs.

- Museets oplevelse er, at det for nogle gæster bliver meget inkluderende for de besøgende børn, som kan komme med på lydsporet ved at få deres egen audioguide og derefter fortælle historierne videre til resten af familien. Det bliver en positiv oplevelse for både børn og resten af selskabet, da børn ned til en relativt ung alder selv har direkte adgang til historierne
- Flere gæster har desuden givet den feedback, at fortællingerne med høretelefoner giver en anden ro i museumsoplevelsen, og gør det nemmere for dem, at koncentrere sig
- Stina vender spørgsmålet om til en åben refleksion om følgende: Vil man altid tage samtalen i udstillingen? Hvad hvis man alligevel ikke går rundt i udstillingen sammen?

Skaber de to forskellige audiosystemer en ændring i måden publikum interagerer med hinanden og udstillingen på?

- Det bliver en mindre social oplevelse med hovedtelefoner (Flugt)
- På Tirpitz er man mindre lukket inde i sin egen verden, og folk taler stadig sammen undervejs

Hvordan er børn tænkt ind i produktionen af lydfortællingerne?

- På Flugt er målgruppen: > 12 år
- På Tirpitz arbejdede museet i starten på at lave en børnerute, men valgte i stedet at lave fortællingerne på en måde, så de kan forstås af både børn og voksne. Det har så den konsekvens, at nogle synes, at der bliver talt ned til dem i nogle af historierne
- Tanker om fortællinger til de helt små børn? Nogle 4-5-årige kan godt være med på Tirpitz

Hvad siger gæsterne til fortællingerne?

- De fleste synes, at det er godt
- 10 % af gæsterne vil hellere læse
- Men det er ikke aldersbetinget, hvem der gerne vil have lydfortællinger, og hvem der hellere vil læse. Den ældre målgruppe kan også godt lide at få fortalt historien på lyd

Mellem high og low tech på det nye Københavns Museum – u/ventede fordele og ulemper
v/ Vivi Lena Andersen, Københavns Museum

Spørgsmål:

Skal man fravælge high tech, eller er der situationer hvor det giver mening at bruge?

- Museet har haft store driftsproblemer siden åbningen, og er derfor meget glade for, at de ikke har valgt high tech til det hele. På denne måde er der altid dele af huset, der fungerer
- Ikke 100 % én ting – en god blanding af high og low tech
- Nogle af de digitale installationer rammer virkelig folk, så museet vil heller ikke undvære dem, og gå fuldstændig væk fra brugen af dette
- Efter åbningen af museet, har der ikke været nogen ansatte til drift. De snedkere, håndværkere og driftsfolk som før var tilknyttet museet, er nu sparet væk og centraliseret (Jf. ejerskab, Københavns Kommune). Nogle installationer/udstillingselementer kunne fungere godt og relativt nemt opdateres og fikses af interne kræfter, men da alt driftsmæssigt er henlagt til eksterne, bliver det anden omkostning og et andet tidsperspektiv, og det påvirker, hvilke formidlingselementer museet kan vælge
- Konklusion: I den driftsorganisation som Københavns Museum er, fungerer det ikke særlig godt at være high (eller low) tech
- → VIGTIGT: Det er også et spørgsmål om, hvilken driftsorganisation man har på sit sted

Vedrørende særudstillinger – kan museet vælge digitale installationer eller er det udelukket?

- I særudstillingerne er museet virkelig gået low tech, pga. mangel på drift – her er skruet rigtig meget ned
- Den kommende særudstilling, *Lyden af hovedstaden*, bliver dog en udstilling med lyd og om lyd, og derfor skal det virkelig sættes i system, da museet bliver meget afhængige af, at de tekniske aspekter fungerer
- Med særudstillinger vil museet generelt gerne belyse temaer, der er "overset" i den permanent udstilling – både tematisk og stilmæssigt

Hvordan sikrer man sig imod driftsomkostninger / at noget går ned?

- Undervejs i ombygningen fortalte museet designerne, at de var på et lavpunkt rent driftsmæssigt, hvilket naturligvis skulle få indflydelse på opbygningen af det nye museum. Designerne udtrykte forståelse for situationen, men da der under ombygningen var tilknyttet en større mængde medarbejdere, var der alligevel en stemning af, at de havde at gøre med en stor organisation og mange medarbejdere, så der derfor var gode muligheder i forhold til løbende vedligehold og ændringer af udstillingerne. Den praktiske situation for museet i dag, er dog sådan, at bare det at flytte dele af udstillingen for fx at fjerne en flue bliver en meget stor ting
- Museet har dog serviceaftaler med forskellige leverandører
- → Konklusion (læring): Det er vigtigt at afsætte midler til drift af udstillingerne i budgettet helt fra begyndelsen, for ting går bare i stykker – og ofte hurtigere end man forventer

Hvad er museets tanker om de permanente udstillinger? Hvor længe skal de stå der, og bliver de udskiftet løbende?

- De permanente udstillinger er tænkt meget permanent, men derfor også meget bæredygtige, og der er brugt materialer, der holder og ikke forgår

- Alle udstillinger i huset havde ved åbningen af museet en værdi af 45 mio. kr., og mange af midlerne gik netop til de permanente udstillinger, for at sikre, at de holdt længst muligt
- Det medfører, at det er meget svært at forsvare økonomisk at fjerne noget fra de permanente udstillinger, og derfor tænker museet i højere grad i muligheder for at lægge nye lag på i stedet
- Et eksempel på et nyt spor er fx QR-koder ifm. Pride i København. Her er erfaringen, at de unge brugere deler links til QR-koder, og at de unge bruger det meget og meget intuitivt

Supplement fra salen ift. QR-koder

- QR-koder er rigtig gode til at give en social museumsoplevelse, da gæsterne tit lytter sammen
- → Vivi tilføjer: Københavns Museum har ikke budget til en audioguide, og så er QR-koder en rigtig god, og mere budgetvenlig, mulighed

Hvor i museets strategi, organisation og proces bor det digitale spor?

- Det blev tænkt meget ind i samarbejdet med Jac Studios (Udstillingsdesigner) og tænkt ind i designfasen fra starten, så det ville blive et integreret æstetisk hele. Museet bød ind med den historier, de gerne ville fortælle, og så gav Jac Studios et bud på, hvordan det kunne gøres

Mærk dig selv - når gæsternes sanser kommer i spil!

v/Mette Broch Jacobsen, Øhavsmuseet

Spørgsmål:

Kommentar fra salen: Det er svært at se på billeder, hvad der er digitalt og analogt – det er både positivt og interessant

Ros fra salen: En mødedeltager havde en rigtig god oplevelse på personaletur til Øhavsmuseet. En meget blandet medarbejdergruppe deltog og alle legede og var engagerede i udstillingerne

En anden mødedeltager overraskedes over, hvor godt det sansende virkede trods indledende skepsis

I oplægget afviste Mette, at Øhavsmuseet er et børnemuseum - hvad er museets målgruppe?

- Museet har lavet et specifikt børnespor
- Museet kan ikke tåle at arbejde med for smal en målgruppe, da udkantsplaceringen gør, at der er brug for mange gæster
- Konkret delte museet målgrupperne op i følgende:
 1. Gymnasietyperne/dem der vil tænke og føle. Taler til udstillingens meget filosofiske elementer
 2. Dem der vil lege og spille. Det er dem udstillingerne såkaldte "testversioner" er lavet til. Denne gruppe synes, at kulturhistorie er lidt farligt, men hvis de kan trykke på knapper og lege, bliver det hele lidt sjovere

Museet arbejder også med audioguides. Hvordan spiller udstillingens legende univers sammen med brugen af audioguides?

- Tip: Baggårdsteateret i lokalområdet (Svendborg) er meget dygtige og meget narrative. De har lavet teatervandringer, som kan høres i en app (skal købes), mens man går tur i området.

Her bruges derfor egne høretelefoner, og der er nogen med dig hele vejen, som ved præcis, hvor du er. De har dig i hånden. Teatergruppen var et forbillede for museet, da deres audioguides skulle udvikles, og det var dem, der lavede de første lydvandring og fortællinger. Netop deres meget narrative stil spiller godt sammen med museets legende univers

- Eksempel på en lydfortælling: Ved mosen står et par med deres offerkrukker og diskuterer, hvor meget, de har råd til at ofre
- Praktisk råd fra museet: Hvis lydafspilleren ikke er af en særlig god kvalitet, kan det ikke betale sig at bruge penge på meget god lyd (eks. hørebøffer i udstillingen). Ift. baggrundslyde i selve udstillingsrummet er det dog vigtigt (og vigtigere end ved mindre lyttestationer) at investere i gode højtalere og god lydproduktion

Får gæsterne et nyt syn på lokalområdet? Og hvordan kobler I udstillingerne til det omgivende landskab?

- Før museet åbnede de nye udstillinger, lavede de en del ture ud i det fri. Med det nye udstillingshus har de nu et hus, som er blevet et udgangspunkt for ture i det fri. Hvert landskab i udstillingen viser ud til en tur udenfor
- Fordelen ved udstillingsrummet frem for den frie natur er, at det giver et kontrolleret rum at lave fortællinger i
- Museet har ikke nogen mål på, hvor mange der tager ud i det fri bagefter

Hvordan oplever museet, at gæsterne navigerer i den tredelte formidling (audioguide, lyd og sansning)

- Der er mange svar på, hvordan gæsterne bruger udstillingerne, og man løbende observerer og lærer
- Én type gæst (mand, 60+) vil fx tænke, at han maksimalt kan bruge 10 minutter i udstillingen, men han vil så være interesseret i museets Unesco Geopark forrum
Der udleveres også opgavehæfter for børn, men ikke alle når til dette, da de er optaget af udstillingen
- Mette oplever ikke, at museets lag bliver forvirrende. Det sansende kan godt ske parallelt med de andre lag.
- Åbne spørgsmål: Hvordan laver man mange lag i en udstilling? Hvad hvis man ikke kan lide det ene lag, der er? Men bliver det for kvælende med mange lag? → oplæg til diskussion
- Museets benytter sig i øvrigt også af Guide ID, som er meget anbefalelsesværdigt, bl.a. ift. muligheden for dataindsamling

Open Call:

v/Ulla Varnke Egeskov, Regan Vest

Tanker om målgrupper, og hvor mange år museet regner med at kunne have udsolgt, og hvad de har af planer, når "alle" har besøgt museet én gang

- For nuværende er det stort set kun danske gæster, der har besøgt museet. Der har været så stor interesse for museet, at det har oplevet, at de internationale billetter, der blev sat til salg, også blev købt af danskere
- De udenlandske gæster der har besøgt museet, har primært været journalister mv., netop fordi de almindelige billetter har været udsolgt
- Museet har derfor ikke meget erfaring med turister og deres oplevelse af museet

- Regan Vest formidler bevidst ikke til børn, men åbner snart et læringscenter til skoleformidling
- Refleksion: Kurven vil flade ud og hvad gør vi så?
- Overvejelse: Kunne man lave en familierundvisning?
- Udfordring: Det er meget vanskeligt for gangbesværede pga. trapper. Museet arbejder på at finde en løsning. Det kommer aldrig til at være muligt for kørestolsbrugere at besøge museet, men måske dårligt gående
- Museet har fået et eksternt firma til at lave en økonomisk bæredygtighedsrapport. Rapporten konkluderer, at der vil gå 5 år, før kurven begynder at flade ud.
Det kom bag på museet, at der har været så stor interesse for at besøge Regan Vest. Det begrænsede billetsalg er blevet en fortælling, som gør at folk sidder i kø
- Jf. rapportens konklusion: Efter 5 år skal museet finde på noget nyt
- I det oprindelige projekt var der også et særudstillingslokale, men det blev sparet væk pga. Corona. Her ville det have været oplagt at forny sig og kunne få folk tilbage igen. Nu må der tænkes i nye baner

Angående ansættelse af guider

- Alle guider er ansat på en timenorm på gennemsnitligt 9 timer om ugen, men de må gerne tage flere timer
- Museet havde ikke ansat nok guider til at starte med og måtte derfor selv træde til med personale
- I første omgang slog de 25 stillinger op og fik 170 ansøgninger, så der har været stor interesse
- De guider der er ansat skal være gode formidlere og have en naturlig myndighed, der viser hvad man må og ikke må. Det er vigtigt at grupperne befinder sig på bestemt steder på bestemte tidspunkter, og at ingen vandrer rundt på egen hånd
- Guiderne har mange forskellige fagligheder
- De skal igennem en ret forkromet oplæring: brand, førstehjælp, psykologisk førstehjælp, gennemgang af manuskript, testgrupper mv.
- → det er en anerkendelse af, at guiderne er dem, der sælger produktet
- Der er flere ting, museet ikke havde forudset vedrørende rundvisningerne. Mange gæster må følges ud, fordi de får det dårligt, eller fordi de ikke kan gå så langt som de troede. Museet har kørestole stående klar til formålet

Om netværket

Spørgsmål:

Diskussion af mødeform

- Rigtig godt med oplæg og temaet. Det er meget svært at nå rundt og se alle de nye udstillinger, så det er rigtig godt at få en mulighed for at høre om dem
- Vi kan godt have flere deltagere med
- Vil gerne mere diskussion
- Et punkt der bare hedder "lavpraktisk" - hvem ringer man til, hvis man skal have en god oversættelse osv.

- Gerne meget praktisk / erfaringsudveksling
- Kan være godt i mindre grupper i løbet af dagen
- Befriende med de ærlige input – hvad gik der galt
- En mulighed at vende salen om, så oplægsholderen står med en case og får hjælp fra salen
- Der henvises til et kursus på Moesgaard Museum, hvor de enkelte oplægsholdere viste cases med stor åbenhed / ingen pral, helt nede i – hvad gør vi?
- Forslag om at connecte virtuelt. Oprette en digital gruppe, hvor man kan udveksle praktiske erfaringer og stille spørgsmål
- Forslag til form: Starter med oplæg → grupper om eftermiddag, mindre grupper, hvor man diskuterer emner – ikke afklaret på, hvordan det skal sluttes? Grupperne kan fremlægge deres resultater – enten samme tema eller forskellige?
- Undergrupper ift. interesser? Nogle forskellige fagligheder
- Opdele det temamæssigt i løbet af året
- Særlige behov kunne udledes i mindre grupper – “Tinder Matches”
- Samtidig ærgerligt at dele det op i faggrupper – bedre at dele det op tematisk
- Kunne være oplæg om formiddagen delt op i faggrupper
- Tre møder om året med et tema, kan gøre, at man bedre kan shoppe til og fra
- Vil gerne lære hinanden så godt at kende, at man kan ringe rundt og tage fat i folk individuelt
- Vil gerne lave en online vidensbank
- Givende dag. Der opfordres til at holde det meget enkelt – bare det at vi sidder sammen, er godt / er netværket
- Sidder i små grupper fra starten – kan lave små summegrupper, hvor man så drøfter hvert oplæg undervejs – skifter grupper undervejs
- Vil gerne have alle med – så man også kan snakke om det sammen på institutionen bagefter
- Tre møder om året med forskellige temaer kan godt bekymre – kan det give input fra dem, der er mere tekniske eller mere grafiske?
- Generelt ønske om et lidt mere lukket forum med forretningshemmeligheder / fejl og mangler / tryghed omkring deling / ikke kun fiasko, men også bare udfordringer på museet / benspænd – små og store
- Der er en værdi i at sidde sammen i én stor gruppe. Måske vil netværksdelen gå lidt i vasken, hvis vi sidder for meget i mindre grupper eller hvis der er for mange gruppediskussioner. Hvis der ikke er flere end 50 deltagere, kan man snildt kommentere og diskutere i plenum.
- Begejstring for spørgedelen efter de fire oplæg, som alle var gode og spændende og relevante på hver deres måde ift. dagens tema
- Der opfordres til, at vi lægger rundvisning som programmets første punkt, som man kan møde ind til det eller møde senere, hvis man ikke har behov for det eller ikke har tid/mulighed

Spørgsmål fra salen til hvad ODM's Udstilling og Design gruppe kan sammenlignet med netværksgruppen

- Folk går til og fra Udstillings og Design, så det bliver en meget broget gruppe med stor udskiftning
- Flere mødedeltagere føler, at der er et behov for denne gruppe
- Et fælles ønske om netværk, der kan sparre og udveksle erfaringer med mere plads til fejl

- I Udstilling og Design er der ikke meget tid til at netværke
- Der efterlyses mere snak og diskussion
- Tilføjelse: Ikke alle har råd til ODM-møderne – møderne i regi af netværksgruppen er mere overkommelige ift. prisen
- Netværksgruppen er en mulighed for at komme ud og nærde faglighed

Hvor afholder vi kommende møder?

- Vi kunne godt lægge møderne flere steder, så man får set de andre museer
- Trekantområdet / Fyn / Århus også ok
- Vi må tænke transporttid ind i det / ikke yderpunkterne
- KØN vil gerne lægge lokaler til
- Odense fungerer godt, da det er en nem rejse for deltagere uden adgang til bil

Hvor tit skal vi mødes?

- Gerne 2-3 gange om året
- Gerne flere enkelte dage på flere tidspunkter

Er prisen ok?

- God pris – som der ikke kan siges nej til hjemmefra
- Ét bud: Under 1000 kr. er acceptabelt – alt efter hvad man får for det. Bakkes op af salen

Idéer til temaer

- Bæredygtighed / bæredygtig udstillingspraksis (Foreslået af KØN)
- Gæsten i fokus / Sprogversionering / typerne / en udstilling kan ikke bare oversættes, man skal også have forskellige briller på / Tekster på engelsk og tysk – teksttungt – gode løsningsmodeller / Målgruppeanalyse
- Museer for alle? Hvem vil vi gerne være relevante for? Nutidige tendenser / turde at tage nogle greb, hvor man henvender sig meget specifikt til nogle – og dermed udelukker nogen
- Noget om daglig drift af udstillinger / udstillinger på budget / et hjørne der skal opdateres / vil gerne gå mere konkret ind i specifikke dele / hverdagspraksis / mindre budgetskala
- Fonde og god praksis – hvordan søger man de rigtige fonde? Udstillingsfonde – midler til nye udstillinger
- Hvad er den gode oplevelse? Hvordan skaber vi den gode oplevelse?
- Kan lige så vel være diskussionsoplæg snarere end et erfaringsoplæg
- Brugerundersøgelse – hvad er behovet? Hvem skal jeg skabe en god oplevelse for? Personaer? Hvordan lærer vi det kommende publikum at kende?
- Hvem har lavet din udstilling?

- Tilgængelighed – synshandikap / hørehandikap / mentalt handikap
- Udstillinger på andre steder – samarbejdspartnere / udenfor / andre steder end på museet
- Co-kuratering
- Udstilling af genstande – ting kan dø lidt, når de bliver puttet i en montre?